

Aluminij

Časopis družbe Talum, d.d., Kidričevo

junij 2003 / štev. 6 / leto XXXX

Izzivi prihodnosti

Ko sem imel v glavi koncept članka za junijsko številko Aluminija sem šel skozi proizvodne obrate po pogum in inspiracijo. S fotografskim aparatom, seveda. Izbral sem dneve, za katere so meteorologi napovedali 36 v senci. Moram povedati, da so delavci komentirali pogoje dala podobno kot lani, ko je bilo enako vroče. Torej potrpežljivo in brez velikega nerganja. Ko sem v elektrolizi C srečal tehnologa Vladimirja Predikako in mu omenil, da se mi ne zdi tako nezno, me je zapeljal v delovni prostor med peči. Tam te dejansko žge že pri pokritih pečeh, kaj šele pri menjavi anod, ali drugih delih. Pogovor je takoj nanese na proizvodne rezultate. Vlado je posebej pohvalil elektrolizo B, ki je še vedno vzorno urejena in resnično dosega, za svoje pogoje, zgornjo mejo možnega. Pri tem je še očitajoče dodal: »Toda tega ne opazite dovolj, redko kdo od zgoraj pride v proizvodnjo, tudi sedaj, ko so pogoji najtežji, ni nikogar ...« Ni mi bilo potrebno razlagati, ker pripadava isti generaciji Tamluma in sva se hitro razumela. Zamera, o kateri govori, je namreč stara kot tovarna. Preden sva se razšla, sva se uspela dogovoriti za podrobnejši tehnološki prikaz stanja elektrolize za naslednjo številko Aluminija. Tako bom spet moral preložiti planirano analizo obetavne akcije Zdravo Talum.

Pisanje

Kaj naklepam za to številko je najlažje razumeti, če takoj povem stavek »Tovarna aluminija kot ustvarjalni izziv,« ki sem ga pobral v zborniku referatov s posvetovanja Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva, imenovan KIDRIČEVO. Posvetovanje je potekalo v tovarni že koncem 2001, javna predstavitev zbornika pa je bila junija 2003. V prejšnjem Aluminiju sem opisal del ustvarjalnih dosežkov na področju proizvodnje, razvoja, ekologije, lastninjenja in klime v Talumu. Od vsega se mi zdi najbolj pomembno zapomniti, da pripadamo tovarni krepostnih ljudi. Od tod je tudi nastal zgoraj omenjeni *ustvarjalni izziv*. Ne iz glinice! Področje ustvarjalnega dela je zelo široko in vsak od nas lahko prispeva svoj delež. Tudi (to) pisanje je zanimivo in ustvarjalno, če vnašaš vanj nekaj svoje tople krvi in fantazije.

Izzivi prihodnosti

V časopisu Podjetnik, maj 2003, sem prebral zanimiv uvodnik, ki govori na splošno o izzivih prihodnosti na katere moramo že sedaj iskati odgovore. Ti izzivi napovedujejo, da bo v dveh desetletjih, morda že prej, v klasični industrijski proizvodnji v razvitem svetu delalo samo nekaj odstotkov ljudi. Vsi drugi bodo do kruha morali priti drugače. Pravijo, adijo mišice. Mišice bodo namenjene športu, ne proizvodnji. V podjetništvu bo treba čim več graditi z glavo. Na znanju in ustvarjalnosti! Uvodničar nas svari naprej: »Toda že zdaj začnite razmišljati o drugačni ustvarjalnosti – o umetniškem navdihu. Kaj vam lahko prinese drugače oblikovan izdelek, ali likovno boljši internetni nastop? Kakšen vtis lahko naredi dogodek, ki sta ga pripravila dober scenarist ali režiser? Kaj vam lahko prinese priložnost, ki je povsem zgrajena na umetnosti? Imamo podjetnike, ki odpirajo galerije in muzeje in pripravljajo dogodke svetovnega slovesa. In na drugi strani imamo ljudi, ki čakajo na povabilo podjetnikov, da se pridružijo zmagovitim timom. Slovenci kot uporabniki cenimo umetniško žilico. Stopite na to pot. Za evropskim gospodarstvom glede dodane vrednosti zaostajamo za faktor 2, tudi 4 in več. Z mišicami lahko pridobimo samo nekaj odstotkov.«

Zdi se mi, da s temi opozorili namenoma pretiravajo zaradi tistih podjetji, ki dejansko zaostajajo za Evropo. V Talumu pa se dobro zavedamo, da bomo tudi po izklopitvi elektrolize B, torej pri najsodobnejši tehnologiji, ostali v klasični industrijski proizvodnji in bomo do kruha morali priti tudi z »mišicami«. V krogu poznavalcev procesa proizvodnje in predelave aluminija je jasno do kod lahko seže znanje in ustvarjalnost. Tisti gospodje, ki mislijo, da se bo kdaj aluminij delal samo z glavo, se hudičevo motijo.

Talum in kultura

Ko pa govorimo o prizadevanju Taluma za razvoj kulture za vključevanje umetnikov v naš prostor, moram povedati, da zgornjega svarila ne rabimo, smo že notri. Obširno strokovno informacijo o tem lahko preberete v prej omenjenem zborniku KIDRIČEVO. Del tistega, kar bi skoraj morali vsi vedeti, pa vam posredujem iz prispevka gospe dr. Marjete Ciglencečki:

»Tovarna aluminija v Kidričevem lahko vrednotimo kot zanimiv, skoraj nenavaden pojav v ruralnem okolju Dravskega polja ob vznožju Haloz. Zgodovina naselja Strnišče, ki je postalo Kidričevo v letu 1953, seže komaj do zadnje tretjine 19. stoletja. V tem kratkem času so kraj zanamovale mnoge sence: lazaret in taborišče iz prve svetovne vojne, skromno barakarsko življenje primorskih Slovencev v dvajsetih letih 20. stoletja, bankrot Franca Čučka kmalu zatem, prisilni delo ujetnikov med drugo vojno, ko so Nemci zastavili gradnjo tovarne glinice, in morda še najbolj tragične zgodbe iz povojnega taborišča.

Tovarniški kompleks pa je mogoče ocenjevati tudi iz drugega vidika. Celota je premišljeno zastavljen urbanistični organizem, ki kulminira v upravni stavbi. Arhitekt Danilo Fürst je s sodelavci dokončal gradnjo že med drugo svetovno vojno načrtovanih industrijskih objektov, dodal vrsto novih in zasnoval tudi le deloma realizirano stanovanjsko naselje. Fürstovo delo v Kidričevem je že vzbudilo zanimanja proučevalcev slovenske arhitekture, ki se bodo fenomenu Kidričevega zanesljivo še veliko posvečali.

Vodstvo tovarne je vse ood 1954, ko je stekla proizvodnja, pomagalo dvigovati življenjski standard v svojem okolju in pri tem izdatno podpiralo tudi kulturo. Med odmevnejšimi tovrstnimi podvigi kaže vsaj omeniti natis monografije ptujskega slikarja Albina Lugariča, mednarodno oblikovalsko delavnico, katere namen je bil pripraviti nekaj uporabnih izdelkov iz aluminija za serijsko proizvodnjo, natis razkošnega kataloga fotografij Marka Modica in izdajo dveh map s fotografijami Stojana Kerblerja. V tovarni je v zadnjih desetih letih (1991-2001) nastala tudi likovna zbirka z več kot 200 enotami. Posebno pozornost pa si zaslužijo ustvarjalci, ki so navdih za nakatera svoja dela našli v fenomenu tovarne aluminija. To so fotografi Stojan Kerbler ter slikarja Dušan Kirbiš in Dušan Fišer. Vsi trije so zastopani tudi v umetniški zbirki Talum.«

Avtorji, ki jim tovarna predstavlja ustvarjalni izziv, so se predstavili sami. Osebno pogrešam ime Branka Gajšta, začetnika naših likovnih kolonij. Gospa Ciglencečki je v svojem znanem slogu posebej poudarila dragocenost slikovne podobe o tovarni, do katere je Stojan Kerbler, za razliko od drugih avtorjev, čutil veliko predanost. »Obrazi delavcev, ki so skorajda postali podobni strojem, s katerimi rokujejo ali izdelkom, ki prihajajo izpod njihovih rok, zaupljivo zrejo v Kerblerjev fotoaparatom,« je značilen stavek iz njenega opisa.

Ljudje

Moram omeniti tudi najnovejšo knjigo o Kerblerju s pomenljivim naslovom »Ljudje«, ki se pravkar tiska. V njej so tudi fotografije naših delavcev in tovarne, zraven pa še komentarji znanih slovenskih likovnih kritikov. Bral sem rokopise in vidim, da imajo avtorji različna mnenja, kar je dobro, toda Brane Kovič s svojo kritiko spreminja dosedanjo idilo na to temo, kar bo verjetno povzročilo še nekaj vroče krvi. Poglejmo, kako gospod Kovič primerja delo pri proizvodnji aluminija z delom na zemlji:

»...Če so krajinski motivi tankočuten in diskreten hvalospjev zemlji in njenemu srečevanju z nebom kot naravnim antipodom, so slike industrijskih kompleksov (Talum*) s svojo grafično strukturiranostjo predvsem formalno dognane ponazoritve druge, vzporedne ali, bolje rečeno, komplementarne resničnosti, v kateri ni nič arhaičnega in romantičnega, ampak samo na produkcijski goli logiki utemeljena preživetvena nuja, ki nastopi takrat, ko se izkaže, da obdelovanje zemlje ne more več jamčiti človeka vredne eksistence. Ko kmet pride z vinogradov in njiv v fabriko in postane mezdni delavec, je razdvojen, razpet med včerašnjim svetom, v katerem ne more več preživeti, in sodobno iluzijo napredka, s katero ga slepi oblastniška ideologija, ki ga zaradi njegovega porekla dejansko ves čas odrija na rob, v zgolj drugačno obliko odvisnosti –

ne več v odvisnost od naravnih danosti in tisočletnih izročil, pač pa v podrejenost monstrozni mašineriji izkoriščanja človeka po človeku...«

Humanost

V tej kritiki ne vidim kančka človečnosti, ki je sicer značilna za vse Kerblerjeve ljudi, tudi tiste v industriji. Avtor tega opisa je profesionalni kritik, za katerega sem izvedel, da v naši tovarni ni bil. Pa bi moral, če hoče razumeti tovarniške fotografije. Nisem strokovnjak na tem področju, pa vendar čutim, da gospod Kovič prodaja demagoško meglo, podobno tisti, ki smo jo o Kidričevem pred časom videli v dokumentarnem filmu avtorja Slavka Hrena. Umetniška svoboda v tem primeru ni zadostno opravičilo. Na teh ljudeh nihče ni opazil izkoriščanja ali prisile, tudi sami, kot delavci, tega niso izpostavljali, kakor tudi ne danes, ko se, prav nasprotno, s ponosom spominjajo svojega prispevka v Talumu. Zato me moti avtorjeva bezbrižnost in se, ne glede na posledice, rad zaganjam proti takšnemu praznemu besedičenju tja v tri dni. Gospod je spregledal, da so ti delavci, kljub težkim pogojem dela, sprejeli vlogo aluminarjev (če uporabim Fürstovo terminologijo) enako, kot kmet svojo. Tudi moja 90. letna sosedka Štefka iz Vurberga je celo življenje trdo delala in je svoje izdelke s kolesom vozila na »tržo« v Maribor. Vsakomur, ki

bi ji danes dokazoval, da je bila zaradi tega nesrečna, bi v svoji skromnosti povedala, da je malo »norav.« Poglejmo še del vtisov, ki jih je zapisal v zbornik gospod Gojko Zupan, predsednik Slovenskega umetnozgodovinskega društva:

»Kidričevo je še vedno pozitivna izjema na zemljevidu tehniške dediščine naše države, saj se srečujemo s tovarno, ki ni uničila in izničila svoje preteklosti... Arhitektura 20. stoletja niso zgolj vile in vladne palače, v enaki meri so to industrijski paviljoni... Člani društva upamo, da je bilo za vodstvo in delavce Taluma naše srečanje vsaj v drobcih tako plodno, kot za ljudi knjig, katedral in muzejev. Širina znanja je edina, ki ustvarja pravo presežno vrednost.«

Kaj pa mi

S tem bi lahko zaključil ta komentar, pa ne morem. Manjka še resna pripomba na naš odnos do omenjenih kulturnih dejavnosti. Če bi namreč sodil po odzivu, po naši udeležbi pri promocijah Talumovih slikarskih, knjižnih in drugih izdelkov, bi sporočil kolegu: »Zaman ti trud, gospod Ferlinc«. Za ilustracijo naj povem, da smo bili na zadnji predstavitvi omenjenega zbornika KIDRIČEVO samo trije iz Taluma! Ostalih Ptujčanov pa je bilo vedno veliko, med njimi mnogi naši upokojenici.

Če se vrnem na sicer upravičeno zamero kolega Predikake, da premalo prihajamo v

Na predstavitvi zbornika Kidričevo Tjaša Mrgole Jukič, dr. Marjeta Ciglencečki in Gojko Zupan

proizvodnjo, moram pripomniti, da bi zamera lahko enako veljala v obratni smeri, ker so tudi kulturni izdelki naši izdelki in jih je treba spoštovati. Dobro vem, da ni problema v delavcih, odgovornost je pri izobražencih. Po drugi strani pa bi vsi radi imeli umetniške slike v pisarnah, tudi takrat, ko ne vemo, kaj bi z oljem v solati, kaj šele z oljem na platnu. In zakaj je tako? Menim, da so potrebni določeni premiki v okviru našega izobraževanja. To je sicer bogato organizirano, vendar ne spodbuja, da bi ljudje postali osebnosti s svojim last-

nim izrazom, ampak postajajo le izobraženi ljudje opremljeni z določenimi znanji. Talum na današnjem nivoju, še bolj pa jutri, mora od nas zahtevati več. Na srečo so še druga merila našega odnosa do kulture, ki so veliko bolj obetavna, zato bi za konec sporočil Ferlincu: »Darko, prosim, nadaljuj in se ne oziraj!«

Ivo Ercegović

Generalna obnova vozila ECL

V mesecu juniju smo končali planirana dela generalne obnove vozila za prevoz anod ECL. V mesecu aprilu se je prevoz anod za potrebe Elektrolize C pričel z novima voziloma Techmo in vozilo ECL je bilo na razpolago za začetek nujno potrebne obnove, saj je obratovalo od leta 1988 brez velikih remontov. Na osnovi defektaže vozila sem v MS projektu izdelal program obnove časovno in cenovno. Projekt obnove je bil predviden osem tednov, vendar smo po razstavitvi vozila ugotovili, da bo za kvalitetno obnovo potreben večji obseg del, saj je bilo večina mest vpetja vzvodovja priklovice deformirana in zato potrebna zamenjave in obnove. Formirali smo skupino petih delavcev, ki so prevzeli glavno izvajanje del. V skupini je delal tudi najeti delavec in občasno ostali delavci iz skupine Vzdrževanja vozil. Timsko delo je potekalo zelo uspešno, ekipa je bila zadovoljna z izvajanjem del, saj so sodelovali pri koordiniranju izvajanja del, kakor

tudi s svojimi idejami in tehničnimi rešitvami.

Delo smo opravili v dvanajstih tednih in zabeležili skupno s strojno obdelavo 2500

Ekipa odgovorna za obnovo vozila

delovnih ur. Sodelovanje s skupinami strojne delavnice je bilo zelo usklajeno in se je v celoti ujemalo s potrebami izvajanja del na obnovi vozila.

Vozilo je obnovljeno zelo kvalitetno in na preizkusnem zagonu praktično ni bilo pomanjkljivosti. Pri obnovi vozila smo vgradili osemnajst tehničnih izboljšav. Izboljšali smo varovanja sornikov, vzmetenje kabine, pojačali smo ohišje zgibnega mehanizma, vgradili smo sistem preprečevanje naleta vozila pri nakladanju

palette... Na novo smo zasnovali in izdelali kompletno elektro instalacijo. Prepričani smo, da se bodo te izboljšave pokazale kot dobre tudi v praksi in da jih bomo lahko koristno uporabili na podobnih sistemih vozil. Obnova vozila je realizirana v pričakovanem obsegu. Veliko dela smo imeli z obdelavo kabine, ki je bila zaletena in kjer so tudi Pleskovi pleskarji dodali svoj del k lepšemu izgledu. Masko kabine smo oblikovali na novo in s tem dali nov videz vozilu. Vozilo je po obnovi dobilo oznako ECL T 03 (T – Talum) in bo obratovalo v Elektrolizi B, kjer ga glede na stanje dveh vozil, ki jih uporabljajo za prevoz anod, nestrpnost pričakujejo.

Obnova vozila z delom in materialom znaša 6,5 mio SIT, kar je 20% cene novega vozila za prevoz anod Techmo. Prepričani smo, da bo vozilo obratovalo brez posebnosti še naslednjih deset let. Delavci Vzdrževanja vozil si zaslužijo priznanje in pohvalo, saj je bilo v tem obdobju prisotno povečanje obsega del in kar nekaj rednih del bomo morali opraviti v času po obnovi vozila. Po zasluženih dopustih nas že čakajo novi projekti za katere že vodimo aktivnosti priprave rezervnih delov.

Janez Kiseljak

Utrinki z ekskurzije

V dveh dneh, deseta in osemnajstega junija, se 117 naših sodelavcev in sodelavk udeležilo ekskurzije v GORENJU d.d v Velenju ter RUDNIKU SVINCA IN CINKA v Mežici.

Ker to ni bil izlet, ampak ekskurzija, kjer je bilo združeno strokovno s prijetnim, sem prosila za kratko izjavo o tovrstnem izobraževanju nekaj udeležencev, med njimi tudi organizatorke vsega, načrtovalko razvoja kadrov Lilijano Ditrih.

Lilijana Ditrih: Ekskurzije, ki potekajo preko razvoja kadrov, so v prvi vrsti namenjene pomočnikom vodij delovnih enot in služb, vodjem organizacijskih enot, vodjem izmen in skupin ter mlajšim strokovnim sodelavcem. Torej našim zaposlenim, ki se udeležujejo izobraževanj, treningov, s področja vodenja sodelavcev. Ker je bilo še nekaj prostih mest, se nam je pridružilo nekaj drugih sodelavk in sodelavcev.

Temeljni namen tovrstnih ekskurzij je, da se naši sodelavci seznanijo s strategijami, poslovanjem ter cilji uspešnih slovenskih podjetij. Da spoznajo njihovo organizacijsko kulturo, vrednote ter klimo. Velik del predstavitve podjetij je namenjen tudi njihovem ravnanju z zaposlenimi. Nenazadnje so te ekskurzije namenjene tudi druženju, medsebojnemu spoznavanju sodelavk in sodelavcev z različnih delov podjetja.

Tovrstne ekskurzije torej niso prvenstveno namenjene spoznavanju tehnologije, proizvodnega programa, a ga tudi vključujejo.

Janez Vogrinec: Ekskurzija je bila zame zelo poučna. Videli smo sistem dela v drugem podjetju. V podzemlju Pece mi je bilo zelo všeč. Vsakemu, ki bo imel priložnost za ogled, ga priporočam. Gotovo mu ne bo žal. V prihodnje si želim še več takšnih ogledov in druženj.

Miranda Brodnjak: Povabila na ekskurzijo sem se zelo razveselila. Na ta način je v resnici združeno prijeto s koristnim. Moji vtisi so resnično samo pozitivni.

Najprej smo se ustavili v Gorenju v Velenju. Tu so nam, po prijaznem sprejemu, predstavili strategijo, poslovanje in cilje podjetja. Zvenelo je zelo lepo in spodbudno. Kako to izgleda v praksi pa ne vem, ker nimam poslovnih stikov z Gorenjem. Ogledali smo si tudi del proizvodnje. Moram poudariti, da so proizvodni prostori klimatizirani, kar zelo izboljšuje delovne pogoje.

Popoldne je sledil ogled rudnika v Mežici. Dobili smo zelo izčrpne informacije o zgodovini in današnji usodi rudnika in Mežiške doline na sploh. Organizacija ogleda je izdelana do potankosti.

Opazila sem tudi, da je okolica tako Gorenja, kot tudi rudnika, zelo urejena in čista. Nikjer ne vidiš na tleh smeti, ogorkov....

Upam, da se boste name spomnili še ob kakšni naslednji ekskurziji.

Željko Kesar: V tovarni Gorenje sem bil prvič. Predstavitev je bila v predstavitveni dvorani, kjer smo si ogledali film o zgodovini nastanka podjetja. Tudi upravna zgradba je zelo lepa, vendar mislim, da bo naša po prenovi lepša. V sami proizvodnji so nam po mojem občutku pokazali zelo malo. Ogledali smo si galvanizacijo in sestavo hladilnikov. Meni osebno se zdi, da mi v naši tovarni pokažemo precej več. Strategija, poslovanje in cilji so bili dokaj dobro predstavljeni.

Rudnika svinca in cinka si nisem ogledal, ker ne maram zaprtega prostora. Leta 91 sem bil zaprt v dvigalu v anodni masi skoraj eno uro in od takrat naprej imam težave s prostori, kjer je omejeno moje gibanje.

Takšne ekskurzije so zelo v redu, samo več bi jih moralo biti. Vzdušje je bilo odlično, kakor tudi sama organizacija

ekskurzije. Takšna druženja so tudi zelo koristna, saj smo udeleženci iz različnih delovnih sredin, se med sabo boljše spoznamo in izmenjamo kakšno izkušnjo.

Milena Podgoršek: Moje mnenje je, da je bil namen dosežen. Skozi predavanja ter filmsko predstavitev nam je bilo prijetno predstavljeno, kaj in kako se dela v tem podjetju. Občutek sem dobila, da je organizacijska kultura in dobro vzdušje v podjetju na precej visokem nivoju. Podjetje stimulatивно veliko vlaga v to smer, kar se pozneje seveda obrestuje. Prav tako veliko vlagajo v varnost in zdravje pri delu ter z drobnimi in pomembnimi dobrinami delavcem olajšajo delo in popestrijo počitek. Veliko sredstev vlagajo v ekologijo, infrastrukturo svojega mesta ter v turistične objekte. Vse to pa seveda močno povezuje delavce med seboj. Občutek pripadnosti Gorenju je velik in prebivalci Velenja so najbrž zelo ponosni na to svoje mesto.

Ogled dveh proizvodnih objektov je bil zelo zanimiv. Vidno je bilo, da veliko dajo na varnost pri delu ter urejenost in čistost proizvodnih obratov, organizacija dela pa je na vrhunski ravni.

V popoldanskem času smo si ogledali Rudnik in Muzej svinca in cinka v Mežici. Zlasti v muzeju je podrobno prikazana zgodovina, način dela in življenje rudarjev, med katerimi so bile tudi ženske in otroci

Udeležba na taki strokovni ekskurziji je zame nekaj novega. Zelo sem vesela, da sem smela biti zraven. Vtisi so lepi in prijetni. Nenazadnje sem pridobila kar nekaj novega znanja. Upam, da se bo kaj podobnega še kdaj ponovilo.

Bogdan Lukman: Veliko bi se dalo govoriti o doživetju tistega lepega vročega dne, 10. junija, ko smo se pod vodstvom Lilijane Ditrih odpravili na pot v Gorenje in podzemlje Pece, a le na kratko.

Predstavitev v Gorenju me je prijetno presenetila, kako

podjetje skrbi za zadovoljstvo svojih delavcev v podjetju, kakor tudi v širšem življenjskem prostoru.

Seveda se direktno ne moremo primerjati, saj je proizvodnja v Gorenju in pri nas zelo različna, pa vendar je mogoče najti kar nekaj skupnih točk. Menim, da bi tudi pri nas bilo potrebno narediti še kakšen korak za motiviranje vseh zaposlenih. Velikokrat je potrebna mala pozornost in motivacija za delo je večja. Človek je bitje, ki se zelo rad primerja z nekom boljšim in stremi k cilju biti boljši.

Takšnim druženjem, kjer se združijo strokovne zadeve tudi s prijetnim druženjem, bi bilo potrebno nameniti več pozornosti. Med samo predstavitvijo poslovanja in ciljev podjetja ter ogledom proizvodnje sem z mislimi primerjal, kako bi lahko drobne stvari izpeljali tudi pri nas. Verjamem, da je vsak našel kaj za svojo motivacijo na svojem delovnem mestu, kakor tudi širše.

Podzemlje našega planeta je potrebno doživeti. Sam sem bil drugič v podzemlju Pece in verjetno še ne zadnjič. Drži, da se pot ogleda ni spremenila, občutek pa je bil globlji, opazil sem tudi drobne podrobnosti, ki sem jih pri prvem obisku spregledal.

Takšnih druženj, kjer z veliko mero združuješ prijetno s koristnim, si še želim.

Janez Petek: V torek, desetega junija, je bil za mene poseben dan, rezerviran za ogled poslovnega sistema Gorenja in podzemnega sveta rudnika Mežica, z namenom se seznaniti s poslovno strategijo in cilji podjetja Gorenje in podoživljanja rudarjenja v rudniku Mežica. Že sama misel, da prvič odhajam na pot s skupino sodelavcev zbranih iz različnih delovnih sredin, ki opravljajo različne delovne naloge in s katerimi več, drugimi manj, vsakodnevno komuniciram ali sodelujem kako drugače, me je navdajala s prijetnimi občutki in pričakovanji z vidika utrjevanja medsebojnih odnosov, spoznavanje novega itd.

Že pogled iz avtobusa na kompleks proizvodnih hal, urejenih zelenic in parkirišč in kasneje sprejem na recepciji, mi je dajal vtis, da gre za velik poslovni sistem, ki ve kaj hoče, ki ima jasno zastavljeno poslovno strategijo razvoja podjetja.

Po pozdravu in sprejemu s strani predstavnika za stike z javnostjo smo si ogledali kratek film o zgodovini podjetja. Film je nazorno prikazal razvoj podjetja od začetka (1950), ko ga je ustanovilo nekaj podjetnih entuziastov v majhni vasi Gorenje (po katerem nosi ime še danes), pa vse do danes, ko se uvrščajo med prvih deset svetovnih proizvajalcev bele tehnike. Po končanem filmu se nam je pridružil stari in sedaj novi član uprave g. Bahun, ki nam je podrobno predstavil poslovanje, cilje in strategijo razvoja podjetja. Njihova strategija delovanja in obstoja podjetja temelji predvsem na pokrivanju tržnih niš, katere ne morejo pokriti veliki proizvajalci bele tehnike, kot so Evelux, Bosch itd., ki so naravnani na veliko serijsko proizvodnjo. Njihov spekter proizvodov je zelo širok in obsega čez 100 različnih izdelkov za končnega kupca. Da so sposobni zadovoljiti še tako zahtevnega kupca, je potrebna velika fleksibilnost, usposobljenost in prilagodljivost zaposlenega kadra, z usposobljenostjo delovanja na različnih

delovnih mestih. Veliko truda in energije vlagajo v razvoj človeških virov (razvoj kadrov, izobraževanje zaposlenih). Prisoten je socialno ekonomski čut za zaposlene in njihove družinske člane. Veliko vlagajo v razvoj infrastrukture celotne Šaleške doline in v izgradnjo športnih in kulturnih objektov. Financirajo različne prireditve s področja športa, kulture in drugo. Vodilni ljudje podjetja so prepričani, da le na ta način lahko pričakuješ povečano pripadnost podjetju.

Značilnosti podjetja:

-čez 8000 zaposlenih, 20 individualnih pogodb, 30 filijal po celotni Evropi, letna proizvodnja 2.5 mio.kos, postati peti največji proizvajalec gospodinjskih aparatov v svetu, do leta 2006 bi naj znašali konsolidirani prihodki 1 milijardo eurov, dolgoročni cilj je postati multinacionalka v evropskem merilu. So delniška družba (največja lastnika sta kapitalski in odškodninski sklad), trenutno je njihova delnica podcenjena, v kratkem še ne pričakujejo prevzema s strani tujega ponudnika (dogovor z lastniki kapitala). Trenutno gradijo v Velenju enega največjih in najsodobnejših distribucijskih centrov gospodinjskih aparatov v Evropi. Dolgoročno planirajo in pričakujejo stabilno in enakomerno rast proizvodnje, prihodkov in dobička, ki bo lastnikom omogočal redna

izplačila dividend na vloženi kapital. Da se izognejo dodatnim obdavčitvam svojih izdelkov ob vstopu Slovenije v EU na trgih bivše skupne države, so se odločili za strategijo prevzemov sorodnih podjetij in gradnje novih proizvodnih dvoran na teh območjih. V kratkem odpirajo v Ljubljani svetovno pisarno, katere namen je svetovati in ponudi svoje blagovne znamke potencialnemu kupcu po načelu » vse za dom«. Da bi povečali varnost in razpršenost svojih naložb, so se odločili za vlaganje v področje turizma in ekologije (veliki načrti – zbiranje in recikliranje starih gospodinjskih aparatov).

Po končani predstavitvi podjetja smo si še ogledali proizvodnjo v obratih galvanike in velikih gospodinjskih aparatov. Proizvodnja sta visoko avtomatizirani in računalniško podprti. Proizvodne dvorane so klimatizirane. Ob prehodu skozi dvorano me je dajalo zadovoljstvo, da je v teh visoko kvalitetnih proizvodih vgrajeno tudi znanje Talumovih delavcev (izparilci).

Drugi del dneva je bil namenjen ogledu podzemnega sveta med Peco in Uršljo goro. Pred potjo v rudnik smo se primerno opremili z zaščitnimi čeladami, rudarskimi svetilkami in plašči. Pot v rudnik se prične z vožnjo v rudarskem vlakcu, ki nas popelje po 3.5 km dolgem rovu. Občutki ob vožnji so bili mešani in pri posameznikih s "knedli" v grlu, saj smo imeli občutek, da drvimo v notranjost jame z zelo visoko hitrostjo za te vrste vlakcev, in da bo vsak hip prišlo do prevračanja. Komentarji so bili, da se vozimo s hitrostjo 60 km/h, dejanska hitrost pa je bila 5 km/h (smeh na naših obrazih). Rudarjenje smo lahko doživljali ob številnih razstavljenih rudarskih eksponatih na 1.5 km dolgi pešpoti. Na različnih kotah rudnika so predstavljeni načini rudarjenja za posamezna zgodovinska obdobja izkoriščanja svinčeve rude. Ob dobro izurjenem vodiču, nekdanjem rudarju, smo izvedeli, da ima rudnik za 800 km rofov, po nekaterih ocenah tudi do 1000 km. V rudniku so se menjavali številni lastniki, odkopane je bilo za 19 mio. ton svinčeve rude. Trenutno je rudnik v postopku zapiranja.

Ugotavljam, da so tako organizirane ekskurzije prava oblika druženj zaposlenih. Prispevajo k utrjevanju medosebnih odnosov, izboljšujejo organizacijsko kulturo in klimo podjetja. Udeležencem ekskurzij odpira nove poglede na svet okrog nas. Daje nam možnost različnih ocen in primerjav med našim in obiskanimi podjetji.

Stroj za posnemanje žlindre

Med TALUMUM in nemško firmo GLAMA je bila letos maja podpisana pogodba za izdelavo novega stroja za posnemanje žlindre in čiščenje livarniških peči. Na fotografiji vidimo vzorčni stroj, naš pa bo izdelan na osnovi specifičnih zahtev, kar pomeni, da bo prilagojen potrebam naše livarne. Prednost novega postopka je v tem, da bo zamenjal viličarje, delo bo opravljal hitreje, boljše in natančneje. Izguba energije bo manjša, manj bo okvar na pečeh, manj vzdrževanja in posledično tudi daljša življenjska doba peči. Pomembno pa je predvsem to, da bo s tem olajšano delo. Vrednost investicije je 300.000 Eurov. Nasmejani obrazi naših pri podpisu so dovolj zgovorni, saj so zmanjšali prvotno ceno za 70.000 Eurov. Stroj bo dokončan v drugi četrtini naslednjega leta.

Ivo Ercegović
foto: Srdan Mohorič

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Preventivno delovanje za obvladovanje poškodb pri delu

Preventivno delovanje za obvladovanje - zmanjševanje poškodb v delovnem okolju je celovit program - serija koordiniranih aktivnosti usmerjenih k kontroli - nadzoru vseh dejavnikov, ki lahko povzročajo poškodbe.

V osnovi moramo najprej reševati ergonomske probleme, sočasno pa moramo upoštevati človeške dejavnike (beseda "ergonomija" je internacionalna in izhaja iz grških besed ergon-delo in namos-naravni zakon).

V literaturi se nahajajo različne definicije, vse pa postavljajo človeka kot temelj organiziranega dela, kateremu je treba prilagoditi delovna sredstva, delovne pogoje in način dela, da bo delo človeka dostojno in kar najbolj uspešno). Preventivno delovanje lahko razdelimo v tri glavne skupine:

- tehnične
- zdravstvene - medicinske in
- splošne - organizacijske.

1. Tehnične aktivnosti so namenjene:

- zagotavljanju optimalnim pogojem dela (temperatura, preprih, relativna vlažnost zraka, osvetljenost, preprih, zprašenost, ...)
- ustrezni delovni prostori (velikost, proste transportne poti, prehodi, dostopi, ...)
- izbor ustreznih strojev, naprav in opreme
- uporaba osebne varovalne opreme, kot dopolnilni ukrep tehničnega varstva, kadar z splošnimi tehničnimi ukrepi ne zagotavljamo popolne varnosti

2. Zdravstveno - medicinske aktivnosti vključujejo:

- profesionalno orientacijo, selekcijo (pravi človek na pravem mestu)

- profesionalni trening in adaptacija novosprejetih delavcev
- predhodni zdravstveni pregled (pred zaposlitvijo)
- obdobje in druge usmerjene preventivne zdravstvene preglede
- zdravstveno prosvetljevanje (promocija zdravja, športno - rekreativno aktivnost - ZDRAVO TALUM,

Dejavnost: 27 - proizvodnja kovin

- 80 poškodb na tisoč zaposlenih v R Sloveniji
- 32 poškodb na tisoč zaposlenih v družbi TALUM

- v družbi TALUM, d.d.

V letu 2001 se je v družbi TALUM, d.d. pripetilo 32 poškodb pri delu (32 poškodb na tisoč zaposlenih).

Najpogostejše poškodovani deli telesa:

	R Slovenija	TALUM
Zapestje, dlani, prsti	35,0	28,2
Gleženj in stopalo	18,1	25,1
Trup	14,2	3,1
Noge	10,9	18,5
Roka	8,0	3,1
Glava	7,0	12,5
Oči	5,2	9,4
Telo	1,4	3,1
Ostalo	0,2	0

3. Splošne organizacijske aktivnosti

- intenzivnost in tempo dela ne sme presegati človeških psihofizičnih zmogljivosti, da ne pride do takšne utrujenosti, ki se škodljivo odraža na zdravju in tudi na produktivnosti in privede do pogostih poškodb (rotacija delavcev na delovnem mestu, premakljivi delovni čas)
- med splošne aktivnosti spadajo predvsem zunanje - strokovna usposobljenost, veščina in izkušnost, varno obnašanje (dobri vzgledi nadrejenih), negovanje dobrih medčloveških odnosov, prehrana - malica med delovnim časom.

Da bo vsebina prispevka zanimivejša, podajam nekaj statističnih podatkov o poškodbah v letu 2001.

Poškodbe pri delu v letu 2001

- v Republiki Sloveniji

V letu 2001 je bilo v RS prijavljenih 21484 poškodb pri delu (27,1 poškodb na tisoč zaposlenih). Med vsemi poškodbami se jih je 34 končano s smrtnim izidom.

Največ poškodb pri delu se je pripetilo v dejavnosti pridobivanje uranovih in tor. rud t.j. 113,9 na tisoč zaposlenih, sledijo proizvodnja kovin 80 na tisoč zaposlenih (**v to dejavnost spada tudi TALUM**), gozdarstvo in gozdarske storitve 71,3 na tisoč zaposlenih, obdelovanje in predelava lesa 58,6 na tisoč zaposlenih, proizvodnja kovinskih izdelkov 55,4 na tisoč zaposlenih, gradbeništvo (skupaj) 44,5 poškodb na tisoč zaposlenih.

Med 32 poškodbami je bilo 19 poškodb z BO od 6-15 dni, 8 poškodb z BO od 16-30 dni, in pet težjih poškodb, ki so zahtevale bolniški stalež nad 30 delovnih dni.

Zaključek

Statistični podatki o poškodbah ne razgrnejo njihovega celotnega problema: podatki o umrljivosti in podatki o težjih - hujših poškodbah odkrivajo le vrh tega problema, podatki o hospitalizaciji in daljša odsotnost od dela pa ga razsvetljujejo nekoliko bolje.

Pogosto v statistiki tudi ne razpolagamo s podatki o dolgoročnih posledicah, ki jih občuti poškodovana oseba, npr. o paraplegiji, o disfunkciji možganov, izguba spomina, ponavljajoči se glavoboli po poškodbi glave, o brazgotinah, kontiakturah po opeklinah ter o drugih posledicah (vedenjske motnje, razpad družine, izguba kariere, itd.) Za družbo so poškodbe veliko finančno breme, ki pa ga je težko finančno izračunati. Če je še mogoče izračunati stroške zdravljenja in rehabilitacije zaradi poškodb ter odsotnost z dela, pa je skoraj nemogoče oceniti škode socialnih posledic poškodb, zlasti pri huje poškodovanih in umrlih osebah.

Prav zaradi tega je nujno, da se lotimo proučevanje posledic in vzročnosti poškodb pri delu **v sredini, kjer te nastajajo**, ter na podlagi predpostavk izdelamo ukrepe za obvladovanje oz. zmanjševanje poškodb pri delu.

Janez Šterbal

Kadrovske Študij ob delu

Čestitamo izrednim študentom, ki so od oktobra 2002 do konca maja 2003 končali šolanje ob delu

Iztok Kokol, inž. elektro
Robert Merlak, inž. elektro
Anton Leskovar, dipl. ekonomist
Dušan Brglez, mag. znanosti
Aleksandra Murks, mag. znanosti
Jožica Novak, dipl. ekonimistka
Boris Mlakar, prometni tehnik
Franc Javernik, gostinski tehnik
Blanka Gojkovič, gostinski tehnik
Simona Hojak, mag. znanosti
Radko Hojak, dipl. ekonimist

Nekaj zanimivosti

iz poslovnega poročila za leto 2002 Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

V Sloveniji se delež prebivalstva, mlajšega od 14 let, iz leta vztrajno zmanjšuje, povečuje pa se delež ljudi, starejših od 65 let.

Število zavarovanih oseb na dan 31.12.2002 je znašalo 1.961.434.

V Sloveniji imamo enega zdravnika na 440 prebivalcev, enega zobozdravnika na 1.648 prebivalcev ter enega farmacevta na 3.337 prebivalcev.

Ob predpostavki, da traja povprečno zdraviliško zdravljenje odraslih 14 dni, je lahko odšlo na zdraviliško zdravljenje 19.570 odraslih oseb, in ob upoštevanju dejanske povprečne dobe zdraviliškega zdravljenja, ki je v zadnjih letih znašala 17,5 dni, 2.293 otrok.

Za izvajanje zdravstvene nege v domovih za starejše občane prispeva Zavod na oskrbovanca v povprečju 79.688 tolarjev mesečno.

Odhodki za zdravila so se v letu 2002 v primerjavi z letom 2001 realno povečali za 4,1 %, kar je najnižje povečanje v zadnjem petletnem obdobju.

Poraba antibiotikov za zdravljenje bakterijskih okužb se je znižala že tretje leto zapored, in sicer za 6 %.

V preteklem letu so območne enote Zavoda opravile okoli 800.000 obračunov nadomestil in povračil v zvezi s posameznimi denarnimi dajatvami.

Zdravniške komisije I. stopnje so v letu 2002 podale 28.197 mnenje več kot v letu 2001.

Na zdravniški komisiji I. stopnje je bilo obravnavanih 359.738 primerov.

Zavarovanci in delodajalci so v letu 2002 vložili na Direkcijo 1.853 pritožb zoper odločbe območnih enot in zahtev za izdajo odločbe zoper mnenja zdravniške komisije II. stopnje.

Povzetek pripravila Vera Špendl

ZDRAVOTALUM

Aktivnosti za zdravje

O (ne)um(est)nosti sončenja

O soncu

Vse prevečkrat pozabljamo na manj moderno in manj lahkotno, sicer že staro spoznanje, da je sonce lahko nevarno tudi, ko predolgo sije na nezaščiten glavo. Najbolj so občutljivi svetlolasci pa otroci in plešci ter tisti, ki so že imeli kake poškodbe glave (npr. pretres možganov). Dojenčki ne sodijo na sonce v večjem delu dneva. Čeprav je samoumevno, da na sončni pripeki ne puščamo ne fotoaparata ne kompjuterja, svoj znotrajglavni računalnik kar zanemarimo. In staknemo sončarico. Če pa sončna toplota pride v navezi z vlažnim zrakom, zaprtim prostorom ali neprodušno obleko, lahko povzroči t.i. vročinski kap. V prvi pomoči pri sončarici in vročinski kapi je pomembno ohlajevanje telesa v senci in na zračnem mestu (pri sončarici še posebno ohlajevanje glave), pitje hladnih in primernih tekočin, pravilen položaj nezavestnega, pravilno umetno dihanje (če je res potrebno) ter hiter in varen transport v zdravstveno ustanovo pri ogrožujočih stanjih.

Za drugačne vrste opeklin je potreben stik z dovolj vročo snovjo ali kontakt z elektriko, kislino ali lužnino.

Kopanje in plavanje

Za vse, ki stopajo v vodo veljajo že nekoliko pozabljena pa nikoli preživeta načela:

- Ne skačimo pregreto v hladno vodo, temveč se postopno omočimo.
- Ne hodimo v vodo, zlasti na plavanje in potapljanje s polnim želodcem.
- Predolgo plavanje je zaradi podhladitve, zmanjšanje mišične moči, mišičnih krčev in nekritičnega strahu zlasti nevarno otrokom. Raje večkrat manj časa z vmesnim segrevanjem s telesnimi aktivnostmi na kopnem.
- Potapljammo se vedno v paru: smrtonosne napake pa tudi nepredvideni dogodki so pod vodo usmrtili v Jadranu več ljudi kot morske pošasti. Večina je bila brez družbe in večina je bila prepričanih, da se prav njim ne more ravno tistega dne ničesar zgoditi.
- Skakanje v vodo se mi upira odkar je sošolec po zadnjem dnevu šolanja na gimnaziji skočil na glavo v znani del morja in si zlomil vrat. Če že hočete, vsaj ne skačite v kalno vodo, vedno preverite globino vode in kakšno je dno (posamezne štrleče skale). Ne skačite pregreto, niti ne s polnim želodcem. Pri skokih z barke in pri plavanju okoli nje se izogibajte elise.

http://med.over.net/za_bolnike/zdravo_zivljenje/

Kaj je HACCP?

HACCP (izgovarja se: hasap) je sistem zagotavljanja varne, zdrave hrane na enostaven način; to je sistem, ki je osredotočen na obvladovanje kritičnih kontrolnih točk.

Začetki segajo v leto 1960, v ameriško raketno oporišče NASA. Sistem je bil prvič uporabljen pri proizvodnji hrane za astronave. Dobro desetletje kasneje se je začel sistem uveljavljati v živilski industriji. Od leta 1970 so ga vgrajevali v predpise ameriške Agencije za hrano in pijačo, Svetovne zdravstvene organizacije in druge organizacije. Evropska unija pa je sistem HACCP uvrstila v svojo zakonodajo pred desetimi leti. S 1. 1. 2003 je uzakonjen tudi v Sloveniji. Kontrola poteka skozi vso produkcijsko verigo: od hleva do mize, od njive do mize. Osnova sistema je dobra higienska in proizvodna praksa. Priprava obroka, ki izključuje potencialno nevarnost za potrošnikovo zdravje, temelji na strogem ločevanju čistih in nečistih delovnih opravil, doslednem upoštevanju osebne higiene in pravilnega ravnanja z živilci, ter na zagotavljanju ustrezne temperature v celotnem procesu sprejema, skladiščenja in postrežbe obroka.

Sistem HACCP je kompatibilen z drugimi sistemi, kot je na primer standard ISO 9001.

V VITAL-u smo se že nekaj časa pripravljali na uvedbo tega sistema in dejansko delali na tej osnovi. Uradno verifikacijo smo dobili v mesecu juniju letošnjega leta. Sistem usmerja zaposlene, da ga vsi dobro poznajo in izvajajo. Vsi zaposleni so deležni izobraževanja

in se zavedajo svoje in timske odgovornosti v procesu nabave, priprave in prodaje storitev. Nekaj lažje je potekal ta proces zaradi že vzpostavljenega in vzdrževanega sistema ISO 9001 v podjetju. Hrana je za človeka, njegovo zdravje in delo izredno pomembna. Zakonodaja nalaga delodajalcu dolžnost, da mora zagotoviti prehrano med delom. Veliko delavcev se odloča za hladen obrok, čeprav je delodajalec poskrbel, da imajo na izbiro 3 tople obroke. Pogosto se hladni obrok odnaša iz jedilnice v delovne in druge prostore. Nošenje hrane iz jedilnice pa pomeni v okviru sistema HACCP tveganje za ponudnika hrane, ker ponudnik pri takšnem ravnanju ne more več nadzirati, kaj se z odnešeno hrano dogaja. Enako ali še večje tveganje je prinašanje hrane v jedilnico ali na delovno mesto od zunaj. Hrana, ki dalj časa stoji na neustreznem mestu in pri neustrezni temperaturi, se lahko pokvari in povzroči različne zdravstvene težave, od lažjih do življenjsko nevarnih. Torej je očitno, da sistem HACCP usmerja tudi potrošnike v smer novega ravnanja z živilci. Da bi se izognili tveganju zaužitja neustrezne hrane, predlagamo skrbno ravnanje z živilci, zaužitje hrane v jedilnici in previdnost glede prinašanja hrane od zunaj na delovno mesto ali jedilnico.

SKEI – Talum 2003

Nogometni turnir »SKEI-Talum 2003«

V soboto, 14.6.2003, se je na nogometnem igrišču NK Rogoznica odvijal tradicionalni nogometni turnir »SKEI Talum 2003«. Ker je bil tisti dan tudi izlet na Dunaj, je bila udeležba nekoliko slabša, kot prejšnja leta, vendar se je med seboj kljub temu pomerilo šest ekip iz različnih delovnih enot.

Vzdušje je bilo tekmovalno, vendar v mejah fair playa, kar je tudi cilj take prireditve. Najvažneje je bilo to, da je turnir minil brez poškodb in brez podobnih neprijetnih dogodkov, ki tako radi spremljajo to športno zvrst.

Da je potekalo vse po pravilih nogometne igre, je poskrbel nogometni sodnik, naš sodelavec Peter Marinič, za kar se mu zahvaljujemo. Prav tako je potrebno pohvaliti Davorina Lubeja iz DE Elektrolize – HB, ki je skrbel za organizacijo in nena-

zadnje Upravo družbe, ki je omogočila to prijetno druženje.

Prve tri ekipe, ki so imele pri tekmovanju največ uspeha, so za svoj trud prejele lepe pokale:

1. mesto: DE Elektrolize - HB
2. mesto: DE Livarne
3. mesto: DE Elektrolize - HC

Kegljanje za pokal »SKEI-Talum 2003«

V soboto, 20.6.2003, se je odvijalo tudi kegljaško posamično prvenstvo kegljačev Talum-a. Tekmovalo se je po skrajšanih kegljaških pravilih in sicer na 60 lučajev (30 na polno in 30 na čiščenje), s tem pa se je omogočilo tudi začetnikom, da »preživijo« peklenski tempo, ki ga ta igra zahteva od tekmovalcev.

Tudi na tem tekmovanju je bila udeležba solidna, marsikdo pa se zadnji trenutek ni odločil za sodelovanje, kajti na kegljišču je

bila klima podobna savni. Kljub temu je vladalo pravo tekmovalno vzdušje s prijateljskim bodrenjem.

Ker tudi tukaj veljajo določena pravila, sta sojenje dobro opravila ga. Nada iz Kegljaškega kluba Drava Ptuj in naš sodelavec Miran Haladeja, za kar jima iskrena hvala.

Zahvala gre tudi Upravi družbe in sodelavcu Stanetu Horvatu, ki je tekmovanje dobro organiziral.

In nazadnje še prejemniki odličij v obliki kolajn:

1. mesto Miran Haladeja
DE Rondelice 257 podrtih kegljev
2. mesto Milan Fajt
Službe 235 podrtih kegljev
3. mesto Silvo Predikaka
DE Rondelice 232 podrtih kegljev

Milan Fajt

Dunaj

Program ogleda dunajskih znamenitosti je obsegal: ogled Schönbruna, dvorca Belvedere, zlasti Muzej srednjeveške avstrijske umetnosti, trg in cerkev Sv. Štefana, krožno vožnjo po Ringu s predstavitvijo palač, parkov in vladnih zgradb in spomenikov ter ogled arhitekturne umetnosti Hundertwasserja.

Zastavljeni program je bil v celoti realiziran. Posamezne predstavitve so bile odlične in res strokovne. Tudi na dodatna vprašanja smo dobili pojasnila in odgovore.

Moji vtisi so prijetni, nepozabni. Ker sem se že udeležila ogleda božično novoletnega Dunaja, lahko sedaj naredim primerjavo. Ta

poletni ogled dunajskih znamenitosti vsekakor omogoča veliko več. Pozimi se sploh ne da videti veličine in lepote urejenih cvetličnih parkov, drevoredov, vodometov...

Ogleda Muzeja srednjeveške avstrijske umetnosti in Schönbruna se ne more pozabiti.

Sprehod po Dunaju pod strokovnim vodstvom omogoča videti in vedeti veliko več. Sprotna razlaga, kaj so posamezni objekti in čemu služijo, ti omogočijo celovitost slike mesta Dunaj.

Precej sem dopolnila znanje o tem kulturno in arhitekturno verjetno enem najbogatejših in najlepših mest.

Bilo bi prijetno, da nam Komisija za kulturo pri sindikatu tudi v prihodnje pomaga na tak način širiti znanje in našo kulturno raven.

Milena Podgoršek / Foto: Jože Leskovar

Vikend v Crikvenici

Pred dnevi sem dobila prijazen klic iz Anod: »Bili smo v Crikvenici in bi radi nekaj povedali za Aluminij«. Krasno! Šla sem do skupine v četrti izmeni proizvodnje anodnih blokov in si zapisala, seveda ne vsega, kar so povedali Srečko Kondrič, Marko Jurilj, Vilko Koderman, Slavko Jazbec, Ervin Rudolf, Dani Mlakar, Mitja Kociper in Mirko Šoštarič.

Že od lani, ko so hoteli na Triglav, in se jim ni izšlo, so načrtovali skupni izlet. Zakaj bi moral biti za druženje le piknik, so bili enotni. S pomočjo sindikata, ki se mu ob tej priložnosti zahvaljujejo, so si v maju organizirali prijeten vikend na morju s plačilom na obroke.

Izbrali so Crikevnicu, da vidijo, kako je tam, kamor so nekateri hodili še kot otroci, drugi kot mladeniči in imajo prav lepe spomine. »Kar malo te stisne pri srcu, ko vidiš propadajoči dom,« pravi Slavko. Nastanili so se v hotelu Delfin, naročili polni penzion in preživeli tri brezskrbne dni, ki so jih popestrili s športom, ogledom mesta in bližnje industrije. Ogledali so si namreč del Petrokemije (zanimiv proces prečrpavanja).

Največ časa so posvetili športnim aktivnostim. S seboj so imeli žoge, rolerje in tri skiroje. Celo potapljali so se, saj je imel sodelavec Vilko s seboj vso opremo. Najbolj pogumni so tudi plavali, čeprav je imelo morje le 16 do 17 stopinj.

Imeli so se prav lepo. Nadihali so se svežega zraka, se sprostili in prijetno nasmejali. Vse je šlo brez težav, zato že snujejo načrte za podoben vikend prihodnje leto.

Vera Peklar

